

In contact over suïcidaliteit – wat werkt?

CASE-benadering, CAMS, en narratieve benadering

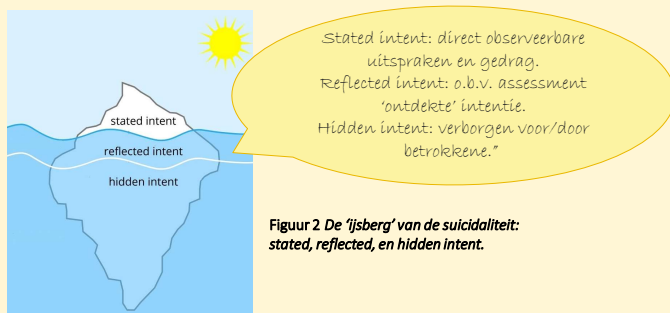
Bart van den Brink, MD PhD^{a,b}; Matthias Jongkind, MSc^b;
Remco de Winter, MD PhD^{c,d}

Introductie

- Suïcidaliteit is dynamisch en variabel over de tijd (Fig. 1)
- Er is altijd een deel van de suïcidaliteit 'verborgen' (Fig. 2)
- Er is vaak schaamte en ambivalentie over suïcidaliteit
- Contact over suïcidaliteit kan helpen contact te maken met onderliggende wanhoop en eenzaamheid
- Een goede inschatting van de suïcidale toestand helpt interventies juist te plaatsen
- Hierbij horen zowel gedachten als gedragingen

Methode

- Beschrijving verschillende benaderingen
- Kracht en zwakte per benadering vergelijken
- Inclusief evalueren onderliggende evidentie

Figuur 2 De 'ijsberg' van de suïcidaliteit: stated, reflected, en hidden intent.

Wat is de CASE-benadering?

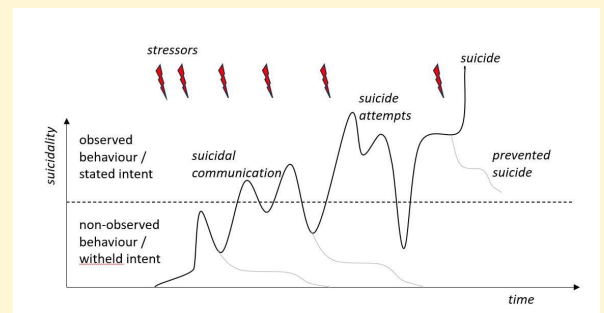
De Chronological Assessment of Suicide Events van Shawn Shea is wereldwijd en ook in Nederland een bekend en veelgebruikt klinisch interview om de suïcidale toestand van een patiënt te onderzoeken. De CASE-benadering bestaat uit een set interviewtechnieken, aangevuld door een chronologisch model.

Wat is de CAMS?

CAMS is een therapeutisch raamwerk dat toegepast kan worden bij klinische en ambulante patiënten met (chronische) suïcidaliteit. Behandelaar en betrokkene vormen een 'gelijkwaardige alliantie'. Betrokkene en behandelaar maken samen een stabilisatie- en behandelplan op maat.

Wat is de narratieve benadering?

Focus van het gesprek over suïcidaliteit is na te gaan op welk moment in de afgelopen weken iemand naar diens beleving het dichtst bij zelfdoding was. Daar wordt vervolgens op doorgevraagd. Focus ligt op iemands drijfveren op dat moment.

Figuur 1 De variabiliteit van suïcidaliteit over de tijd (aangepast naar Wasserman)⁴

Resultaten

- **CASE-benadering**
 - + complete set interviewtechnieken
 - + geschikt om schaamtevol onderwerp te exploreren
 - + focus op suïcidaal gedrag
 - + enige evidentie voor in beeld krijgen suïcidaliteit
 - geen RCT's
- **CAMS**
 - + gericht op assessment en interventie met betrokkene samen
 - + meta-analyse: vermindert suïcidaliteit, genereert hoop
 - + evidentie voor verminderen suïcidaal gedrag
 - geen 'eigen' interviewtechniek
- **Narratieve benadering**
 - + focus op recent moment waarin wanhoop en suïcidaliteit hoog was
 - + zoekt gericht naar drijfveren
 - geen gepubliceerd wetenschappelijk onderzoek

REFERENTIES

- 1] Jongkind M, Braam AW, van den Brink B, Shea SC. Extent and Intensity of Suicidal Ideation and Planning in Patients Presenting With Psychiatric Emergencies. *Chronic Stress*. 2024;8. doi:10.1177/24705470241254614
 - 2] Swift JK, Trusty WT, Penix EA. The effectiveness of the Collaborative Assessment and Management of Suicidality (CAMS) compared to alternative treatment conditions: A meta-analysis. *Suicide Life Threat Behav*. 2021 Oct;51(5):882-896. doi: 10.1111/sltb.12765. Epub 2021 May 17. PMID: 33998028.
 - 3] van den Brink, B. (2024). Religion, Spirituality, and Suicidality: Modelling the Dynamics (1. Auflage). Shaker.
 - 4] Jongkind M, Braam AW, de Beurs DP, van Hemert AM. Beoordeling van de suïcidale toestand met de CASE-benadering [Assessment of the suicidal state with the CASE approach: a closer look at the design]. *Tijdschr Psychiatr*. 2022;64(1):32-37. Dutch. PMID: 35178691
 - 5] Jobes, D. A. (2023). *Managing Suicidal Risk. Third Edition. A Collaborative Approach*. The Guilford Press.
 - 6] Factsheet Diagnostiek. 113 Zelfmoordpreventie.
- Geraadpleegd via: 113.nl/sites/default/files/113/Diagnostiek%20Nieuw.pdf

Discussie

- CASE en narratief hebben grote overlap en zijn vooral op assessment gericht, CASE biedt breder instrumentarium
- CAMS heeft meer insteek van therapeutisch raamwerk
- Beoordelingscriteria dienen geselecteerd te worden t.b.v. gericht onderzoek effectiviteit
- Elk heeft eigen plaats in instrumentarium om contact te maken over suïcidaliteit en de suïcidale toestand in te schatten

Affiliaties: a) GGz Centraal b) EHBS c) GGZ Rivierduinen d) Universiteit van Maastricht